

האשה שנתארמלה פרק שני כתובות

צב א ב מיי פ"כ מהל'
אסורי ביאה הלכ' יא:
צב ג מיי שם הלכה ה':

תוספות רי"ד

ת"ש חזקה בכהונה נשיאות כפים וחילוק גרנות ועדות. פי' המורה אם באו עדים ואומרים שהוא כהן וכוונת שמכירים את אביו ואת אמו ועדות חזקה הוא בתמיכה ה"ק עדות הבא מכת חזקה כחזקה. פי' כהונה דאתא לקמיה דר"א אמר מוחזקי בזה שהוא כהן א"ל מה ראית א"ל שקרא ראשון בכה"כ א"ל בחזקת שהוא כהן או בחזקת שהוא גדול פי' בחכמה כדאמרין בעלמא רב קרי כהנה ואע"ג דלא היה כהן א"ל שקרא אחריני לוי פי' דאי לא דכהן הוא אין לוי קורא אחריני ואמרין בהניזקין אין שם כהן נתפדה החבילה כלומר איבד לוי את זכותו והעלה ר"א לכהונה ע"פ: שהיא דאתא לקמיה דר"ל א"ל מוחזקי בזה שהוא כהן א"ל מה ראית [א"ל] שקרא ראשון בכה"כ א"ל ראת שחלק על הגורן א"ל ר"א ואם אין שם גורן בטלה הכהונה. פי' המורה אם אין זורעים במקומו. (א"ר) תניא הרי שבא ואמר בני זה כהן הוה נאמן להאכילו בתרומה ואינו נאמן להשיאו אשה דברי רבי א"ל ר"ח אם אתה מאמינו להאכילו בתרומה אשה. ואם אינך מאמינו להשיאו אשה אל תאמינו להאכילו בתרומה. פי' המורה רבי אני מאמינו להאכילו בתרומה שכן בידו להאכילו ואינו מאמינו להשיאו אשה שכן אין בידו להשיאו אשה:

עדות הבאה מכת חזקה. פי' שאנו יודעין שהוא כהן מחמת הקורא אחריני שמוחק לן שהוא לוי: **שקרא אחריני** לוי. לפירוש ר"י הלוי שפירש בגיטין (נע: ועס) אם אין שם כהן נתפדה חבילה שקרא ישראל גדול לפני לוי יש לפרש הכא שקרא אחריני לוי קטן משקראל שקרא אחריני: **שקרא לפניו בהן.** פירוש פעם אחת: **קרי שאמר בני זה ובהן הוא.** מדנקט בני זה וכהן הוא משמע שאינו ידוע לנו אם הוא כהן והוא צל להעיד שהוא כהן ושהוא כהן שאינו בן גרושה דאי ידוע לנו שהוא כהן הוה ליה למינקט בני זה כהן בלא וי"ו ומינה א"כ יהא נאמן לכולי עלמא לתרומה וליוחסין במגו דאי בעי אמר אינו בני וי"ל דאע"ג דאיכא מגו לא מהימן לדבריו קרוב הוא כדאמרין בהגולן (יבמות דף מז. ועס) לדברין כותבי אמה ואין עדות לכותבי ואין אדם נאמן לפסול את בני ואע"ג דרבי קאמר בסמוך אני מאמינו להאכילו בתרומה שהרי צידו להאכילו בתרומה אלמא אע"ג דקרוב הוא לדבריו נאמן במגו התם ודאי מהימנינו ליה משום דלית ליה מגו אפי' ידעין שהוא כהן אצל האבי מגו אי הוה ידעין שהוא כהן לוי: **נאמן** דהאבי'ו בתרומה. פירוש אע"ג דליכא אלא הוא שהוא קרוב דקסבר רבי אין מעלין מתרומה ליוחסין ואין נאמן להשיאו אשה פירוש להטורף עם אחר להשיאו אשה כיון שהוא קרוב והשתא אחי שפיר הא דלמר ר' חייא אם אתה מאמינו יחדי להאכילו בתרומה אע"פ שהוא קרוב האמיניהו עם אחר להשיאו אשה אצל אשה דפשיטא דאינו נאמן וזהא לא הוה אמר רבי חייא האמיניהו לישא דלא מישתמיט שום תנא למימר דעד אחד כשר ליוחסין וזהא נמי אין לפרש דנאמן עם אחר להאכילו בתרומה דאי הוה נאמן שני עדים בתרומה א"כ הוה סבר דמעלין מתרומה ליוחסין ואם כן היכי משכיר קרוב כיון דאינו נאמן להשיאו אשה וא"כ כיון דסבירא ליה דאין מעלין מתרומה ליוחסין אם

לאו כולוה פלוני. רוצן נשאריו צבצל דכתיב כל הקהל כאחד ארבע רבוא (שורא ג): ועדות. אם צלו עדים שהוא כהן שמכירין את אביו ואת אמו: **ועדות חזקה היא.** בתמיכה וכי עדות חזקה קרי ליה: **עדות הנאה מכת חזקה.** העדות נקבל ונאכילו בתרומה כאילו ראינוהו אף לאומה חזקה שזה העיד: או **בחוקם שהוא גדול** כדאמרין בעלמא (גיטין דף נד. נע:): רב קרי צכנהי ואע"ג דלאו כהן הוה: **שקרא אחרינו לוי.** ואי לאו כהן הוא אין לוי קורא אחריני דאמרין במסכת גיטין (שס) אם אין שם כהן נתפדה חבילה ומפרישין לאין לוי קורא במקום שאין כהן. ויש מפרשים נתפדה החבילה שבמקום שאין כהן אם רוצה ישראל לקרות לפני לוי קורא וקורא לאין שם כהן אצל היכא דאיכא כהן לא נתפדה החבילה ולא יקרא ישראל גדול לפני לוי. והכא כהן אחר הוה התם הלכך אי לאו דהאי כהן הוה לא הוה לוי קרי אבתריה: **שקרא לפניו כהן.** ואי לאו דהאי לוי הוה לא היה קורא שני אלא שלישי שנים כהנים היו קורין לפניו) והוא שלישי דהכי אמרינן במסכת גיטין (שס) אם אין שם לוי קורא כהן במקומו: **ללוי.** לתת לו מעשר ראשון: **ואם אין שם גורן.** אם אין שם זורעי תבואה במקומו: **וימנין.** פעם אחרת: **הדר.** ריש לקיש: **חזייה לרבי** רבי אבהו ויחנן רבי ר' יוחנן ואם אין שם גורן בטלה כהונה (הדר חזייה לר"א בישות אמר שמעת מיולי' דרבר נפחא ולא אמרת לן משמיה רבי ור' חייא חד העלה בן ע"פ אביו לכהונה וחד העלה אב ע"פ אחיו ללויה תסתיים דר' העלה בן ע"פ אביו לכהונה דתניא הרי שבא ואמר בני זה וכהן הוא נאמן להאכילו בתרומה ואינו נאמן להשיאו אשה דברי רבי אמר לו ר' חייא אם אתה מאמינו להאכילו בתרומה אשה ואם אי אתה מאמינו להשיאו אשה לא תאמינו לאכול בתרומה א"ל אני מאמינו להאכילו בתרומה ואינו מאמינו להשיאו אשה שאלו תסתיים ומדרבי העלה בן ע"פ אביו לכהונה ר' חייא העלה אב ע"פ אחיו ללויה ורבי חייא מאי שנא בן דלא דקרוב הוא אצל אביו אח נמי קרוב הוא אצל אחיו במסיה

א) (מסות ה: 5) ופירשו תמלא צרש"י סהדרין לו. ד"ה עבא וכו' אביו של ר"י וכו' על שם יפיו. ב) (מגילה כג., ד) (ע"י גיטין נע: וי"ע) (ה) ופ"י גרסינן לעיל שפיר כי מקינן מתרומה ליוחסין ג"מ בתרומה דאורייתא כי וי"מ אינו סותר ראיתו דהשתא נמי יוכל לומר דאי לא מימא הכי הכי היי פרכי דייחיה הא אלו לאסוקינהו לתרומה דאורייתא ועוד דהשתא להאי פירושא פשיטא ליה לתמולד דאין מעלין מתרומה דרבנן דח"ל אפי' לדאורייתא וכ"ש ליוחסין לצ"ל צ"כ אינו ראהו ואין חזרו מדבריו דמעיקרא לא הביא ראהו מתרומה אלא משום דאכיל מלאורייתא. מ"י. 1) ופ"י א"ל לוימנן לרבי יהודה במקום שאנאן להאכילו בתרומה נאמן גם להשיאו אשה דעלין מתרומה ליוחסין. מ"י. 2) ופ"י היטב מוס' קדושין פ. ד"ה לא שני, (ח) ועוד קדאמר שהוא כהן מעל כל אחד תלכו ואין לפרש שבדו להאכילו בתרומה צשעה שפירש שהיה יכול לומר אינו בני וכהן הוא דל"כ להשיאו אשה נמי מימא הכי. מוס' לא מירך והמירון שפירש תמלא. מ"י.

מוסף רש"י

הדר חזייה לר"א בישות. החזיר ריש לקיש את פניו ונסתבל צ"א בפנים וזעפות, שבין ריש לקיש שמע ר"א דבר זה מפי רבי יוחנן, וכשפירש לו לא אמרה בשמו (מכות ה.) דבר נפחא. ר' יוחנן דמקרי בר נפחא צבולא הש"ס, כמו (ב"מ פה:) מאן עייל בר נפחא, נראה למורי דלכיו על ר' יוחנן גר נפחא, ולהכי מקרי בר נפחא, ואית דמפשי בר נפחא על סג יופיו (סנהדרין יב.).

כן היכי מוקמינן בהגולן בתרא (ב"ק קד:): הוה דרבי דלקמן במסיה לפי תומו ונאמן בתרומה דרבנן אצל בתרומה דאורייתא לא מהימן והא לרבי כיון דס"ל דאין מעלין מתרומה ליוחסין אם כן ס"ל דמעלין מתרומה דרבנן לתרומה דאורייתא כדמשמע לעיל דכל היכא דלכיל בתרומה דרבנן קבלי נמי בתרומה דאורייתא וי"ל דהאי דמזכירין למימר לעיל דמעלין מתרומה דרבנן לחלה דאורייתא או איפכא אינו משום דלא תקשי דאין מעלין מנשיאות כפים ליוחסין אצל רב אשי בהגולן אפשר דסבירא ליה כמ"ד מעלין ועוד נראה דלכולי עלמא בין למאן דאמר מעלין מתרומה ליוחסין בין למאן דאמר אין מעלין מעלין מתרומה דגן תירוש ויזהר של א"י ופ"י היא דרבנן לחלה דאורייתא כיון שבזמן המקדש הוה דאורייתא אצל תרומת פירות או תרומת חו"ל אין מעלין לכ"ע אפי' לתרומת דגן תירוש ויזהר של א"י דרבנן דקורא בתרומת א"י או חלה דאורייתא צבוריא אמר מעלין מדרבנן דאורייתא אצל לא צבצל והיה דהגולן בתרא איירי בתרומת פירות או חולה לארץ וכן מתני' דלקמן דנאמנים להעיד בגודלן מה שראו בקוטנן ומוקי לה בתרומה דרבנן היינו בתרומת פירות או חולה לארץ ולמ"ד מעלין מתרומה ליוחסין אפי' מתרומת דגן תירוש ויזהר דא"י אפילו היא דרבנן מעלין דהא ר' יוסי ס"ל צפ' יוצא דופן (מה מו:): תרומה בזמן הזה דרבנן ודוקא משום דקסבר חולקין תרומה לעבד בלא רבו הוא דלית ליה דאין מעלין הא אי הוה סבר דאין חולקין הוה מודה דמעלין והא דלמר לעיל מעיקרא אכול בתרומה דרבנן (ולצטק אכול בתרומה דאורייתא לא מכת שהיו אוכלין בגולה קדשי הגבול אוכלין בתרומה דאורייתא אלא משום שהיו נושאים כפים בגולה שמעלין מנשיאות כפים לתרומה דאורייתא אע"ג דהרי אתם בחזקתכם במה הייתם אוכלין בגולה כו' משמע שמכת אכילה היה מתירו אין לחוש בכך ולהוה לישנא דקאמר בתרומה דרבנן אכול דאורייתא לא אכול מה שלא העלם מנשיאות כפים לתרומה דאורייתא היינו משום דריע חוקייהו: **נאמן** דהאבי'ו בתרומה. הקשה ריב"ס דתנן דפרק עשרה יוחסין (קדושין דף נד. נע: ועס) מי שילא הוא ואשתו למדינת הים וכשחזר הביא עמו צנים ומתה אשתו נכ"ך להביא ראה על בניו ואינו נאמן להאכילם בתרומה כדמוכח התם בגמ' דתניא התם הביא ראה על הגדולים א"ל ראה על הקטנים ואמר רשב"ל עלה לא שנו אלא בקדשי הגבול אצל ליוחסין לא והיכי קאמר רבי הכא דאב נאמן להאכילו בתרומה ומירך דרבי תנא הוא ופליגי ור"מ אומר דהיה דקדושין אחיה כר' יהודה דאמר אין מעלין לכהונה ע"פ עד אחד וקדשי הגבול דהתם היינו לכל דבר קדושה כגון תרומה ונשיאות כפים ויוחסין והא דקאמר התם (א) אצל ליוחסין לא היינו יוחסין לקרובה כגון לסקול ולשרוף על ידו דממסיק התם ר' יוחנן אמר אף ליוחסין ואזרח ר' יוחנן לטעמיה דאמר סוקלין על החזקות (א"ל הכא באשתו עמו דאין נכ"ך להביא ראה דלמאן התם): **שבידו** דהאבי'ו בתרומה. (י) תימה אף נאמן אותו על תרומה בהאי מגו הא אין צידו להאכילו אחר מיתה וא"כ אין זה מגו כמו שמלניו ציש נוהלין (ב"ב קסו:) גבי צבור וצפרק בתרא דקדושין (דף עח: עה:): דתניא יכיר יכירנו לאחרים מכאן אמר רבי יהודה נאמן אדם לומר זה בני צבור כו' למאי הלכתא אי לתת לו פי שנים אילו בעי למיתב ליה מתנה מי לא יהיב ליה לא כריכא צונכסין שנפלו לו כשהוא גוסס אלמא אי לאו קרא לא הוה נאמן לפי שאין צידו וי"ל דלא דמי דהכא כיון דנאמן להאכילו בחייו משום דצידו סברא הוא דנאמן אפילו לאחר מיתה: במסיה